

Megjelenik hetenként kétszer
csütörtökön és vasárnap

Főszerkesztő és kiadó:
CSUKOVITS JÁNOS.

Felelős szerkesztő:
MAURER NÁNDOR.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Sopron, Ferenc József-tér

Városi és megyei
TELEFON 394. SZÁM.

ÚJ ÉLETT

Társadalmi és ismeretterjesztő lap.

Előfizetési ár:

Negyed évre. „ 2.—
Fél évre. . . „ 4.—
Egész évre . K 8.—

Egyes szám ára 8 fill.
Egy óra . . 70 fill.

Hirdetéseket a lap kiadó-
hivatala megegyezés szerint
felvesz.

Kéziratokat nem adunk vissza

A testvériség ápolása.

E világtörténelmi nagy napokban, amelyek jövőnk alakulását illetőleg óriási kihatással vannak, nagy lelki örömmel és szent lelkesedéssel mindannyiunknak okvetlenül észre kell vennünk azt az imponálóan nagyszabású és rendkívül örvendetes tényt, hogy a meghatóan kedves testvériségnek ideálisan szép és fölséges virágát a népek milliói roppant nagy buzgósággal és kiváló gondnal mindenfelé — csatatereken úgy, mint idehaza — állhatatosan ápolják és igen sokszor a leg súlyosabb áldozatok árán is hűséges szeretettel szinte hihetetlen mértékben sokszorosítják.

Jóllehet a nemzetek élet-halálharcában sajnos igen sok az önző ember, aki kulturátlan szívének elfásultságában érzéketlen a közjótékonyosság iránt, akinek a testvériség ápolásáról halvány fogalma sincs, aki akkor, amikor e rettenetes háborus viszonyok a haza minden tagjától nagy és önzetlen áldozatokat kívánnak, képes többi polgártársai bosszúságára és felháborodására a bántó és roppant esztelen fényüzésnek hódolni, mégis a tulnyomó többség teljesen tudatában van hazafiás feladatának és épületes lemondással folytonosan helyezi tisztességesen szerzett feleslegét a haza szent oltárára, miáltal legszebben

ápolja a társadalmát boldogító testvériséget.

A testvériség bensőséges ápolására akadunk a harctereken ép úgy, mint idehaza. E háborus időkben, mikor oly tengersok baj, oly mélységes bánat, szenvedés és fájdalom sújtja embertársaink legtöbbszörét és talán minket is — ott a harctéren vagy idehaza —, akkor mindnyájan kétszeresen érezzük annak szükségét, hogy a testvériség szép virágát jóságos cselekedetekkel — az örgalmasság testi és lelki cselekedeteivel — egész szívünk- és erőnkől állhatatosan és hathatatosan kell ápolnunk. És Istennek hála, a testvériség megszámlálhatatlan rózsáival a kemény megpróbáltatás e nagy napjaiban találkozhatunk is az áldozatkész társadalom ugyszólván minden vonalán. Vegyük észre ezeket és gyönyörködjünk bennük úgy, hogy nekünk is még nagyobb és kitartóbb kedvünk kerekedjék az ily vigasztaló égi rózsza buzgó ápolására.

Midőn hőseink a legszentebb kötelességérzettől indítva igazán komolyan veszik az életet és ott a borzalmas halálmezőkön drága életüket is készek feláldozni értünk, akkor a testvériség e daliás véreink nemes szívében legnagyobb fokát éri el. „Nagyobb szeretete senkinek sincs ennél, mintha valaki az ő életét adja barátaiért.“ Vitéz katonáink ekkor valóban heroikus módon

ápolják a testvériség szép rózsáját, mely annál érdemszerzőbb, minél inkább alapul a hiten, hogy embertársunk — legyen bármilyen vallású és nemzeti-ségű — Istennek képmása, fotografiája. Az előzékeny, tevékeny és általános testvériséget akkor is szép módon gyakorolják rettenthetetlen katonáink a harcmezőn, ha egymást bajaikban segítik és gyámolítják, ha ajándékot kapnak, azt bajtársaik között megosztják...

Trónörökösünk, főhercegeink, magasabb- és kisebbrangú tisztjeink szintén a testvériséget ápolják, midőn közlegényeinkkel igazságosan és szeretettel bántanak, velők szívélyesen és leereszkedőleg társalognak. A testvériség ápolásának megható példáját adta „II. Vilmos császár is, midőn Felső-Sziléziában egy töltésnek az árvíz ellen való megvédése alkalmával maga is segített a munkában. Vállán cipelte a gerendákat, tartotta a karókat, amelyeket a katonák sulykoltak a földbe. Amikor kimelegedett, ingujjra vetkőzött s úgy folytatta a munkát. A kíséretében levő tábornokok és vezérkari tisztek követék példáját és sikerült is megmenteniök a gátat.“ Ez aztán a praktikus és lélekemelő testvériség!

Közülünk igen-igen sokan nagyszerűen ápolják a testvériséget. Sok helyen, különösen a jó vidéki nép ugyszólván fáradhatatlan a testvériség ápolásában;

Az Advent.

Írta: Láng Alán Ferenc.

Már hajnalra jár az idő, de még sötét van. A köd fátyolt borít a földre, ránehezedik egy kicsi falucska zsendelyes házaira s glóriát von halvány fényű petroleum-lámpák köré. Csak szórványosan s minden nélkül, úgy, amint a kis helység szűk utcái kanyarodnak, állanak ezek az álmos fáklyák s jelzik a közelgő vándornak, ha ilyen ebben az időben még akad, hogy itt van élet, csakhogyan alszik.

Nemsokára oszladozni kezd a köd. Felismerhetőkké válnak az apró viskók, melyeknek egyik-másikából már fény is szűrődik át a félhomályon, a petroleum-lámpák pedig mintha mosolyognának.

A templomtoronyban harangoznak s ez keltegetni kezdi a falucska népét. Mindig több s egyre több ablakból csillan elő egy lámpa bágyadt fénye. Egyébként még csendes minden s csodálatos módon a reggeli kutyaugatás is mintha szünetelni akarna, semmi sem zavarja a némaságot, mely most valami különös hangulatot kölcsönöz a falunak az év egyöntetű s küzdelemszerű lefolyásában.

Imitt-amott már ajtó is nyílik s hol egyenkint, hol többedmagukkal osonnak ki rajta az emberek. Mélyen ruháikba burkolóznak, mert hideg van, nagyon. Tova sietnek a

homályban mit sem törődve azzal, ami őket körülveszi. Mögöttük, előttük félsötétség, melyen keresztül csak a templomocska ablakain kiszűrődő világosság hat a rejtélyesség erejével. S mindenki e rejtélyes világosság felé törekszik. A homályból úgy bukkannak elő az emberek, mintha a földből nőttek volna ki s aztán mind eltűnnek ismét, elnyeli őket a templom ajtaja.

Advent van. A hivek a hajnali misére gyülekeznek. A templomban élet van, odakint uralkodik a csend s csak az orgona mély bugása, melybe belevegyül a száraz galyak zörrenése, hallatszik a távolban, mint egy közelgő méhraj csendes zsvajgása.

Valamelyik félreeső utca szegényes házikójának is feltárul halk nyikorgással az ajtaja. Kilép rajta egy házaspár két kis fiuval s csendben megindulnak a templom felé.

Az öregek az Üveges Jóska meg a neje, a kicsikék pedig Alajos a fiatalabb, alig 6 éves, a másik Károly az öregebbik, aki már a második elemibe jár. Kézenfogva mende-gélnek, s a hideg csak úgy vacogtatja a fogaikat, de néhány perc múlva már jól érzik magukat a friss levegőn, nevetgélnek kezdenek s folyton van valami fecsegnivalójuk. Talán éppen ott folytatják, ahol tegnap este abbahagyták.

A férfi éles arcvonásaiban nyomot hagy-

tak a lélek küzdelmei, de leolvasható róla az erő, a dac is, mellyel, ha kell, ennek az életnek élébe mer állni.

Nejének gyöngye testalkatásáról szinte szavakban szól a nélkülözés, a nehéz munka, mely máris nagyon megviselte, s noha még nem öreg, de arcán ott van valami, ami elárulja, hogy ő valaha oly szépnek látta ezt az életet, oly szép színekkel festette meg egykor boldogságát s hogy mégis... máris... csalódott...

Hát tényleg csalódott volna?..

Rápillant néha a kis fiukra, akik örülnek annak a sok szép gyémántszemecske ragyogásának, mely a pisogó lámpa fényénél oly elbájolóan integet feléjük a deres földről, mintha egy másik, szebb világba akarná őket csalogatni, akik még nem tudják, hogy ennek az életnek megvan a maga szomorúsága is, s a szemében valami titkos fény csillan meg, mely sejteti lelke felhevülését, anyai örömet, egyetlen vigasztalását a jelen keserűségéért.

Majd megérkeznek a templomba. Az oltárok bájosan fel vannak díszítve s az a néhány gyertya, mely fényt áraszt a homályba, megragadja őket s elfelejtik néhány pillanatra a világot és minden fájdalmat, oly tele szívük kellemes érzelmekkel.

Kezdődik a mise s az orgona simogató, lágy melódiájába beleszendül két tiszta, ér-

természetbeni és pénzbeli segélyezése a sebesültekért stb. igazán bámulatra méltó. Az uri- és iparososztály se marad mögötte. Mindig kész adni a rokkantak, a katonák árvái, özvegyei stb. stb. számára... Az önkéntes ápolónők is megható módon gyakorolják a testvériséget... Mikor buzgóan imádkozunk magyar fegyvereink győzelméért, vagy a békéért, rokkant katonák-árvákért... mikor jó magyar családaink egy-egy katona-árvát családi körükbe fogadnak... ez mind-mind kedves ápolása az igazi testvériségnek...

Minél többet tanulunk Jézus Krisztus iskolájában, annál buzgóbbak és ügyesebbek leszünk a testvériség ápolásában úgy, hogy jó tettekre készsége szívünk mindig jobban és jobban megtelik az igaz boldogságtól.

Nagelreiter Alajos dr.

Világháború.

HÖFER JELENTÉSE:

Hivatalos. Budapest, nov. 30.

Orosz hadszíntér:

Nincs ujság.

Olasz hadszíntér:

Egyre nyilvánvalóbb, hogy az olaszok e napokban mindenáron sikert akarnak kiereszokolni az Isonzonán, még pedig lehetőleg Görznel. Tegnap támadásaikat Tolmeintől északra húzódo egész arcvonal ellen irányították, de különösen hevesen támadták két hidfönket.

A Doberdo fensik északi részén, Tolmeintől északra levő hegyi állásaink ellen irányított előretöréseik hamarosan összeomlottak. A tolmeini hidfő délután pergő tűz alatt

áltt, ezt három erős támadás követte az északi és több gyengébb támadás a déli szakasz ellen. Valamennyit az ellenség leg-súlyosabb veszteségeivel vertük vissza.

Hasonlóan sikertelen volt a Plavánál megkísérelt több támadás is.

A görzi hidfő előtt az olaszok az összes harcvonalokról igen nagy haderőt vontak össze. Tegnap az ellenség csak Oslaviánál támadott. Visszavertük. Csak egy keskeny sávon vettük kissé vissza harcvonalunk egy szakaszát.

Görz város belső részeire éjjel újra mintegy 100 nehéz bomba esett.

A Doberdo fensik szakaszon négy órás tűzérési előkészítés után a Monte san Michele, valamint a San Martino körüli terület ellen különösen szivós és nyomatékos támadásokat intéztek az olaszok. A Monte san Michelen a budapesti első számú honvéd gyalogezred nyolc tömeg rohamot vert véresen vissza. San Martinot háromszor támadták meg sűrű tömegekben. Itt a nagyváradi negyedik számú honvéd gyalogezred elkeseredett kézi tusában védte meg állásait. A községtől délnyugatra is visszautasítottuk az ellenség támadását.

Délkeleti hadszíntér:

Pribojtól délnyugatra a montenegróiakat Plenje felé vetettük vissza.

A montenegrói határon Mitrovicától délnyugatra osztrák-magyar csapatok megtámadták egy szerb utóvédet és 210 foglyot szedtek el tőle.

A bolgárok a prizreni völgykatlanhoz közelednek.

(M. S. O.) HÖFER, altábornagy, a vezérkari főnök helyettese

A NÉMET VEZÉRKAR BESZÁMOLÓJA:

A nagy főhadiszállás jelenti: Berlin, nov. 30.

Nyugati hadszíntér:

A harci tevékenység az arcvonal különböző helyein folyt tűzérési aknavetési és aknaharcokra szorított.

oly megkapó melegséggel, melyet csak ártatlan gyermeklélek áraszthat, tölti el a templomot az ének: „Harmatozzátok egek az igazat”. Megilletődve hallgattják s úgy érzi mindenki, mintha ki volna cserélve.

Az énekesek az Üveges Jóska kis fiai voltak. A tanító nagyon szereti őket, mert mindig segítségére vannak s a kóruson-ök szoktak énekelni. Büszkék is rájuk a szüleik. Édes anyjuk néha oly szép álmokat szőtt ágyacskáik mellett. Csak az apa nem tud örülni, mindig fáj neki valami.

Most is, hogy meghallotta a két kis fiu énekét, úgy érezte, hogy valami összeszorítja a szívét. Ugy tudta, hogy most az emberek előkészülnek a kis Jézus eljövételére, aki békét, örömet és boldogságot hoz majd az emberre és elveszi tőle a gyászt, a szomorúságot. De most erőt vett rajta a kétség. Miért kell neki oly sokáig, talán mindenkorra nélkülöznie a boldogságot és jólétet. Mindig szorgalmasan dolgozott, nem henyélt, nem ivott, nem kártyázott s még sincs semmije. Mi vár azokra a szegény apróságokra, kik most mindebből még semmit sem éreznek, csak azt tudják, hogy van szerető apjuk, van édes anyjuk és hogy ez a világ az ő mosolygásában oly szép. S könny tódult a szemébe. Igyekezett magát vigasztalni, de sehogy sem sikerült neki.

A kis fiuk pedig elábrándoztak s messziről látták a kis Jézuskát, az angyalokat, hárfával, fuvalával s hegedűvel, úgy tünt fel nekik, mintha a kedves éneket is hallanák és... olyan boldogok voltak.

Mikor a misének vége volt, mindnyájan huzamentek. Aztán nekiláttak a reggelinek. A fiuk olyan jókedvűek voltak, hogy folyton

csitítani kellett őket. Már a mama is leült az asztalhoz, csak a papa nem akart. A nagyobbik fiu hívogatta, de nem jött. Most már aggódni kezdett. Nem szokta meg. Hisz ez máskor nem volt így. Talán megbántotta valamivel? Odament a papájához s félenken sugta: „Papa!? Haragszol?” „Nem”, szolt ez, aztán leült ő is. Karcsi is visszament a helyére, de folyton figyelte a papáját, mert máskor mindig beszélgetni szokott velük s ma nem teszi. Apja észre vette, hogy a fiu figyel s amint rápillantott, a fiu meglátta szemében a könnycseppet s összerázkódott; ugyan mit követtek ő el, hogy a papának sirnia kellene. Odahajolt a mamájához és sugva kérde tőle: „Mama! Miért sir a papa?”

„Nem sir, kedves, csak a szeme fáj”, szolt az és szemrehányó tekintetet vetett a férjére.

Reggel után a mama bepakkolta a táskájukba szerény uzsonájukat, megcsókolta őket, aztán elmentek az iskolába. Alajos virgoncan ugrándozott s kipróbálgatta fapapucsait a deres földön. De a Karcsi szótlanul ballagott mellette. Valami bántotta s úgy érezte, mintha ő sem volna már a régi. Nem!... nem tudta elfelejteni azt a könnycseppet... soha többé.

Multak az évek. Még sokszor jött el az advent. Egyszer csak egyedül találta az öregeket. A fiuk elmentek az apai házból. Alajos mesterségre adta magát, Karcsi pedig diák.

Sokszor gondolnak rájuk, százszor is elolvassák azt a néhány sort, melyet néha a postás hoz a fiuktól. Most várnak, reménykednek; aki úgy akarta, hogy elváljanak, talán össze is hozza őket ismét.

Keleti hadszíntér:

A helyzet változatlan.

Egy német repülőraj megtámadta Ljachowicsi vasuti telepet Baranovicitól délkeletre.

Balkáni hadszíntér:

Rudniknál, Mitrovicától délnyugatra Kövess tábornok hadseregének részei ellenséges erőket visszavettek. Itt és a Sitnicától nyugatra Gallwitz tábornok hadseregének csapatai összesen mintegy 1000 hadifoglyot ejtettek.

A bolgár haderők november 28-án elfoglalták Pizrent.

Több mint 3000 szerbet elfogtak és 8 ágyut zsákmányoltak.

(M. S. O.) Legfőbb hadvezetőség.

Őszi kép.

Borongó, ködös, őszi délután

Egyszerre kettőt temettek...

Ugy hulltak ők le, miként a fáról

A fakósárga levelek.

Vad, fegyverzajos őszi nappalon

Két szerető nő lett árva...

Szerelmes férjét — mindenét — kincsét

Két kesegő szív siratta.

A gazdagabbat pompás menetben

Vitték az ősök helyére;

Másikat pedig — a koldus férjet —

Csak a pap s anyja kísérte.

És amikor a gyászkiéret

S a pap is — hazaballagott; —

Két hitves térdelt — uj sirhalomnál.

Egyformán sirt és zokogott.

Pödör János (főtanító).

Az öregeknek most már szomorú az adventjük.

A viskójukat egyre tépázza az idő, ők is érzik már, hogy vénülnek s akik nekik most legalább vigasztalásukra lehetnének, azok nincsenek körülöttük.

A fiuk meg egyre nőnek, belemerülnek az élet forgatagába, melynek súlya többé-kevésbé őket is nyomja.

Most is eljárnak még néha a hajnali misére. Távol a hazától, az édes szülők kedves közelségétől eszükbe jut az az advent, a mise, az ének, a szép gyermekálmok, az angyalok, a mama... a papa... és...

Nem tudnak szabadulni tőle. Sokszor megcsik, hogy nedves szemmel ébrednek fel.

A reggel ismét ködös volt, de amikor a petróleumlámpák mosolyogtak, az emberek már nóban mázskáltak. Vidáman cseng a harangocska a szegény falusi templomocska tornyában. A hivek ismét gyülekeznek.

Abban a félreeső utcában megint nyílik az ajtó, de nem a régi düledező viskóé, hanem egy csinos új házá, mely helyére épült. A kilépők egy öregebb házaspár s két fiatal ember. Az Üveges Jóskaék, meg a két fiuk. Az egyik hátrább megy az apjával s üzleti dolgokról beszélgetnek, a másik pedig nagy óvatossággal vezeti a munkában meggyöngült lábai miatt kissé bizonytalan járású édes anyját. A férfi arcán már nem látható az a komor leverő kifejezés, mert bár megviselte az idő arcát, de megfiatalította lelkét.

Az anya pedig mást sem csinál, mint hogy nézi a fiát, akit már rég nem látott s boldog mosoly ül arcára.

Folytatása az 5. oldalon.

Megyünk Szerbiába.

Népszínmű 3 felvonásban.

IRTA: SÁGI LAJOS.

Utánnomlás tilos. — Piri és Székely-cég tulajdona.
Színpaddal szemben kézirat.

(Folytatás.)

Biró: (A papírcsomagot bontogatja.) Ahá! tett ám a jegyző ur egy írást ehő a sok nyomtatott mellé, ami megmagyarázza, hogy mit kő ezekhe tenni, meg, hogy mi foglatatik benne. (Az írást átnyújtja a kisbírónak.) Itt van, óvassa e, magának jó a szeme.

Kisbíró (Átveszi az írást és komoly tudományos arcot vágva nézi az írást.) Hát ez megin' ollan betükke van írva, millent még egy mester se tanított az iskolába. Hejába ezeknek az uraknak az írásuk se ollan, mint a böcsületes írás (olvasni kezd.) Tisz-telt bi-ró ur! A kül-dött fal-ra-ga-szokat ra-gasz-sza ki a falu-ba. Mely-ben a há-bo-ru-ba vo-nul-tak család-já-nak a se-gé-lye-zé-sé-ről van szó. Sűr-gő-sen fel-kérem a bi-ró urat, hogy hiv-ja ősz-sze a köz-ség elől-járó-ságát és ír-ják ősz-sze azok-nak a név-so-rát, a-kik se-gély-re jo-go-sul-tak és a név-sort a leg-kő-ze-lebb hoz-zám küld-je át.

Bakter: Ejnye komám, hát te csakugyan megfelelő ember vagy ezekbe a hévatalbéli dögökbe. Ollan urassan tucc beszényi, hogy kevés igazittással még ur is lenne belüled, csak egy kicsit az eszedet kőne kipallérozní. Igaz, bíró uram?

Biró: Persze, hogy igaz! Hanem hát izé maga kisbíró vegye a kezébe azt a kisbírói tekintélyt, azután mennyen azonnal az esküdt urakér és majd megszavazzuk, hogy ki az a nyavajás, aki e meri fogannyi a kormánytu azt az ingyen pénzt.

Kisbíró (Bemegy a bíró házába s rögtön botosan tér vissza.): Hát kérem minden esküdt urat ide rendőjjeek ennek az ügynek az edöntésére?

Biró: Mindet hát és pedig miné előbb.

Kisbíró: Igen is! (El.)

Biró: Na erre hát igazán kíváncsi vagyok, hogy kinek szavazzák meg azt az ajándék pénzt. Ha csak lehet, én kiviszem, hogy senki se kapjon, aztán punktom! Micsoda szégyen lenne az a mi kösségünkre nézve, ha azt mondanák, hogy nem tünnek a saját munkájukbú megényi, hanem a kormányhó szorúnak kenyérér. Ezt nem engedgyük, nem bizon! Azt megmutatom! Aztán punktom!

Bakter: Ahá, má gyűnnek ám az esküdt uramék.

VI. JELENET.

Előbbiek és I. II. III. Esküdt.

(Esküdték jönnek a kisbíróval.)

I. Esküdt: Aggyon az Isten jó napot, jó egészséget mindnyájuknak mindközön-ségesen, meg jó beszélgetést is kívánok. (Kezet jognak a bíróval.)

Biró: Köszönnyük, részük legyen benne.

II. Esküdt: Hát kérem mi légyen az a sürgős ügy, aminek fölötti határozat végezt összeparancsótatott bennünket? (Leül.)

Biró: Hát izé kérem nagy megszegye-níttés fenyegeti Kissáros nemes falunkat.

Esküdték: Micsoda?

III. Esküdt: Csak azt mergye valaki megpróbányi, hogy a mi falunkat gyalázza, annak aligha a pofájára nem mászunk! Azt megmutattjuk, annyi bizonyos!

Mind: Ugy van!

Biró: Hát kérem a dolog bizonyosan úgy van, hogy valami kapcihér azt beszélte kösségünkre, hogy akiknek az uruk, fíjuk ement a háboruba, nem tünnek megényi.

Esküdték: Na hát emmá mégis csak gyalázat.

Biró: Hát kérem aztán ez a magas kormány-nak is a fülbe gyuttott.

Mind: Szégyen, gyalázat. Ez vért kíván!

Biró: Iszen csak tünánk, hogy ki vót az a gazember.

II. Esküdt: Tudom, hogy ejáratnánk vele a kállai kettőst, mink, Kissárosbeliek, annyi bizonyos!

Biró: Hát aztán kérem esküdt uraim, a magas kormány a jegyző ur által kéreti, hogy irgyuk össze azoknak a névsorát, akik nem tünnek megényi.

Mind: Ollanok minálunk nincsenek!

Siff: (Korcsmájából jön, jobb kezében papirosba göngyölt koppasztott csirke, melynek feje lelóg. Beszéd közben kezében tartott csirkével gesztikulál.) Nü... aztatet mandja a khüzmondás: hodj minden khárba van haszo-ón... (a csirkével lemondólag legyint) ebbül ugyan nekhem nincs semmi haszo-on! (Balkezével a csirkére üt) Legfűljebb a Bökkősnének... Mert a mifhélénk az iljen trefi-csirkehét nem eszi meg... Vagyok én egy cshopa szív... elviszek Bökkősnének! Mert itt fűssön meg-a menkhü (hirtelen odébb ugrik) ha nem igaz, — hodj ha én meg a béró oreság lánya a Joliskha nem vóna, ez a Bökkősné már rég meghaltha vóna... Nü... hát legalább meghálok aztatet, hodj az í fia a Pista, az én khedves Móríckhámát kihuztha a vízbü mikhor a nyáron fürödté és bele akharta fulladni... (Indul. Meglátja a bíróval a tanácskozót, köszön): Jó naphot oraim! (Jobbra el.)

Mind: (Felnéznek, Siffet észreveszik.) Jó napot Siff! Jó napot.

Biró: Hát gyerünk tovább, — akkor én azt javasónám, hogy azokat a paksamétákat, amiket a jegyző ur küdött, égessük e, aztán punktom.

Mind: Éjen! Ugy van!

Kisbíró: Ehun-á! Most is megláccik, hogy milyen bölcs bírója van Kissárosnak, mingyá kitalája azt, ami a legokosabb, akár csak most is, ugye?

Bakter: A bíró urnak az esze püspöki ésszel vetekszik, annyi bizonyos!

Biró: Hát akkor kérem a paksamétákru szolló határozatot efogaggya a tisztótt gyűlés?

Mind: Éjen! Ugy van! Persze, hogy e!

Biró: Hát akko kérem mingyá hozatok kalamust, meg papirost, aztán megirgyuk a jegyző urnak a határozatunkat. (Az ablakhoz fordul és bekiált.) Juliska!... Hallod-e-hé?

Juliska (Belülről): Tessék!

Biró: Hozd ki rögtön az eső szobábu a sublat tetejérü a kalamust meg a tollat; a sifonérbu meg hozzá papirost.

Juliska: Igen is.

Biró: Maga pedig esküdt uram üjjon ide velem szembe, aztán majd irgya azt, amit diktállok.

I. Esküdt: (Elfoglalja a kijelölt helyet és a legnagyobb komolysággal várja, míg az írószközöket hozzák.)

Juliska (Jön és hozza a tollat, tintát és papirost s odahelyezi az esküdt elé.): Itt van! Most má tessék hasznányi. (Visszavonul a ház ajtajába és kíváncsiskodik.)

Biró: (A pipáját tömi, rágyujt és gondolkodik. A jelenlevők hasonlóképen cselekesznek.)

I. Esküdt: (Miután rágyujtott, felveszi a tollat, megmártja, majd a hegyét vizsgálja. Freccsent, ismét márt és megint freccsent.)

Biró: Na hát irgya. (Diktálni kezd.) Tekéntetes jegyző ur! Minekutánna a kül-

dött írást megkaptam vóna, azonna összeparancsótattam az esküdt urakat, hogy ebbe az ügybe törvényt határozzunk. Az esküdték meg is jeientek a gyűlésre hiánytalanul és ezen alkalommal ehatároztuk, hogy a mi kösségünkre ollan ember egy sincs, aki rávóna szorúva ara, hogy a kormány segítse az etartást.

Juliska: Édes apám! (Rimánkodó hangon.) Ne felejtsek el azt a szegény Bökkősnét. Iszen annak két hónapja már nincs senkije, meg semmije se. Egyetlen fíja vót, aki neki a kenyeret kereste, az pedig most a háboruba van.

I. Esküdt: Hát szó valamit ez a lány.

II. Esküdt: Hát az igaz, hogy a bizon nyomorúttú magára van hagyva.

Biró: Akár nyomorútt, akár nem nyomorútt, az nekem mindegy. Hát még csak az kőne, hogy egy ollan gyűtt-ment zsöllér anyja mijatt hozunk szégyent kösségünkre. Amit irtunk, megirtuk, aztán punktom!

I. Esküdt: Hát ha a bíró ur úgy akar-gya, akkor mink má kéntelenek vagyunk szavunkat ányí.

Biró: Hát persze, hogy akarom! Aztán punktom!... Irgya csak tovább majd diktállok.

Juliska: De édes apám! Gondója csak meg, hogy mit cselekszik.

Biró: Ejnye azt a kutya árgyélossát, hát még most is itt vagy? Étakaroggy innend, azt megmondom, mer tudom, hogy siralmasan emlegeted meg ezt a maji napot.

Juliska (Elszomorodik.): Tudom, hogy ezér az Isten büntetését nem kerüjjük e. (Sirva el.)

Biró: Na de ilyent! Még bele is mer beszényi az embernek a hivatalbéli ügyeibe. Ezt még az a szegény, Istenben boldogút feleségem se merte megtennyi, aztán ez a... Dejszen tudom, hogy megtanított rá, hogy mi az a hévatalbéli ügy. Aztán punktom! (Esküdhöz.) MÉR nem ír?

I. Esküdt: Nem tuttam, hogy ezt is bele kőne írnya, aztán meg hát nem tudok én ollan gyorsan írnya, mint ahogyan maga beszél.

Biró: Na hát persze, persze ezt nem is kő belefoglalnyi, hanem csak azt, amit ezután diktállok. Hanem izé meddig is írta kend?

I. Esküdt: Egészen az etartásig.

Biró: Hát akkor irgya tovább. (Diktál.) Minek utánna ezen törvényes iratunkat föl-óvastuk és mindannyiunk által jóváhagyatott és aláíratott, a tekéntetes jegyző ur kezeibe gyuttattuk. Kelt Kissároson az 1914. esztendőbe, csötörtöki nap. Most pedig aztán irgyuk alán mindannyian.

Kisbíró: Én is lenyomorítsam a nevet alája?

Biró: A maga neve ilyen ügyekben nem számít. (Az esküdték egyenként aláírják az iratot.)

Biró (Kezébe veszi a tollat megmártja, gondolkodik, majd a tollhegyét a körméhez nyomkodja.) Öjnye azt a kutya fáját, elfelejttem, hogy hogyan kő a nagy „Höt“ írnya.

II. Esküdt: A bizon megesik az emberre.

Biró: Esküdt uram, gyűjjon aztán irgyon helettem egy nagy „Höt“, a többit aztán má magamtú is tudom.

I. Esküdt (Elveszi a tollat és ír egy H-át): Ehun van-e!

Biró: Igaza van! Ilyen a nagy „Höt“. (Tovább írja.) Na ugye tuttam, hogy a többit má tudom?

Esküdték: (Ezután egyenként mind aláírják.)

II. Esküdt: Minek utánna nekünk itt má több dögünk nincs, azt gondónám, hogy mink mostmá elnézhetünk a dögünk után.

III. Esküdt: Ugy van. A többi má a bíró ur dóga. Isten megálgya a bíró uramat. (Kezet fog.)

II. Esküdt: Isten vele bíró uram! Jó ápitust kívánok az ebédhő, mind közönségesen mindnyájuknak. *(Kezet fog.)*

I. Esküdt: Isten velük. *(Esküdtek el.)*

Bíró: Isten megálgya magukat is.

Juliska *(Ki jön):* Édes apám!

Bíró: Na mi lesz megin?

Juliska: Kész az ebéd, főtálajam?

Bíró: Fő hát, aztán punktom!

Juliska: *(El a házba.)*

Bíró: Majd megmutatom én, hogy ki az úr ebbe a faluba!

Kisbíró: Hát amhá szent és egy igaz, hogy a bíró úr hatalma a faluba akkora, hogy megöli még a marhában a méttőt is.

Bíró: Hanem hát ma má aztán menyünk ám ennyi, mer elhű ám a rántottleves.

Bakter: Mára má talán nem lesz eső. *(Indulnak.)*

(Függöny.)

HARMADIK FELVONÁS.

Szintér: egy parasztszoba a bíró szobája.

I. JELENET.

Híró és Juliska.

Bíró: *(Az asztalnál ül, pipáját tömi és rágyújt.)*

Juliska: *(A bíróval szemben ül és varr.)*

Bíró: Hát izé... még neked nem is montam, hogy itt vót ám a minap Szabó János eskütt uram meg a felesége, aztán hát aszonták, hogy ha a háboru emulik, meg hát ha a Józsi fíjuk szerencsésen hazakerüne, akkor hát jó lennél neki hitestársul... Na hát... Mit szólsz hozzá?

Juliska: Én? Hát... hát én csak azt mondom, hogy én bizon még nem akarok férhő mennyi, iszen még lány se vótam, aztán má asszony lennék?

Bíró: De hát izé... előbb-utóbb mégis csak férhő kő mennyi. Aztán hát mégis csak jobb előbb, mint utóbb. Mer esetleg az is megeshetik, hogy kéri a lányt, nem megy, megin kéri, megin nem megy, akkor utóbb aszongyák, hogy maraggy magadnak, aztán punktom! Najszen aztán meg is marad az ám magának is, meg az anyaszentegyház számára is.

Juliska: Az nem nagy baj.

Bíró: Hát má mér ne vóna az baj?

Juliska: De isze... én attú nem félek, hogy...

Bíró: No, ha te nem fész, félek én! Megasztán azt is kijelentem, hogy ha meggyün a Szabó Józsi, aztán aszongya, hogy evesz feleségü, akkor hozzá is kell menned, aztán punktom! Mer hát, millen kár vóna ezaszasztanyi azt a szép birtokot, amit az a gyerek kap az aptya után? Hanem hát persze, az illen fíjatalok, mint te gyerek-ésszel azt nem tuggyák egondónyi. Még jól rendőte az Isten azt, hogy az illen gyerek-eszü fíjataloknak van tapasztalt eszü aptyuk, ollan mint én. Aki aztán tuggya, hogy mikor, meg hogy kihöz kő férhő mennyi.

Juliska: De talán csak nem akarna édes apám egy olyan emberhő crötetnyi, akit nem szeretek?

Bíró: Nem szeretsz? Hahaha, nem is kő azt még most szeretnyi.

Juliska: De én soha se tudnám ám szeretnyi!

Bíró: Dehogy is nem! Majd meglátod, hogy hogyan megszereted, ha ő a rendet vágja, te pedig a markot vered utánna. Az anyád is ollan vót, amikor evettem; azt is majdnem kötéllel köllött huznyi, hogy hozzám gyűjön, aztán mégis megvótunk egymással mindaddig, mig az Isten enem szólította mellülem.

Juliska: Édes apám! *(Össze teszi kezeit.)* Az Istenre kérem, ne aggyon olyan emberhő, akit soha se tudok majd szeretnyi.

Bíró: Ne busúj, tudom én jól, hogy mér nem akarsz hozzá mennyi a Szabó Józsihő, mer még most se felejtetted el azt a zsöllért. Hanem majd, ha te nem, majd én kiverem a fejedbül, aztán punktom.

Juliska *(Letérdepel apja előtt):* Édes apám! Kedves jó apám! Bocsásson meg nekem, de én csak őt szeretem, és csak az ő felesége leszek, vagy senkijé!

Bíró: Mi az? Mit beszélsz? Még be is mered vallanyi előttem, hogy zsöllérben szeretél bele? Ah! Hová legyenek!

Juliska: Édes apám!

Bíró *(Magából kikelve):* Eriggy, takaroggy a szemem elül, hogy ne is lássalak! Ah!... Mer még nem tudom, hogy mi történik velem! *(Kitör.)* Azt pedig tudd meg, hogy azt a zsöllér familliját kiirtom ebbül a falubül, hogy megemlegessék, hogy ki vótam én!

Juliska: Édes apám! Iszen ök...

Bíró: Hagass mer... *(Juliska felé rohan.)*

Juliska: Ah Istenem! Ah Istenem. *(Sirva elmenekül.)*

Bíró *(szívéhez kap, székre rogy):* Jaj... Végem van!

(Függöny.)

VÁLTOZÁS.

— *Szintér: Egy szegényes szoba. A szobában egy avult ágy, egy szék és egy kis asztal, az asztalon vizes pohár.* —

I. JELENET.

Bükkösné és Juliska.

Bükkösné: *(Az ágyon fekszik.)*

Juliska: *(Az ágy mellett ül és Bükkösnével beszélget.)*

Bükkösné *(Halkan, nehézén lélegzetet véve):* A, te... édes... lányom, vérem gyerekm, soha se tudom én neked ezt a sok jószágodat meghálányi...

Juliska: Nem is köll azt meghálányi kedves néni. Én érzem, hogy nekem ezt köteleességem tenni, hogy jóvátegyem azt, amit az apám rosszul cselekedett.

Bükkösné: Te édes lányom!... Én má érzem, tudom, hogy kevés idő mulva meg kő halnom... Érzem, hogy én má talán soha se látom többet az én jó fíjamat, ki nekem gyamolított és kenyérkeresöm vót öreg naptyaimba... Még egy kérésem van hozzád... Hogyha valamikor meggyüne az én kedves fíjam, ezt a kis emléket add át neki. *(Egy madzagon függő kis keresztet nyújt Juliskának.)* Hogy legyen valamije amirü észébe gyutok. *(Elérzékenyül.)* Mer iszen tudod, hogy millen nagyon szegény vagyok. Nem adhatok neki semmit se, csak ezt, hogy legalább ez emlékeztesse... Én is az anyámtü örököttem ezt a kis emléket. *(Könnyeit törli.)*

Juliska: *(A keresztet a keblébe rejt.)* Ha Pistát az Isten haza segíti, átadom neki egész biztosan.

Bükkösné: Köszönöm, édes lányom! *(Lehajtja fejét és nehézén lélegzik. Szünet.)*

II. JELENET.

Pista és előbbiek.

(Az ajtón kopognak.)

Juliska: Tessék!

Pista *(Sántítva. Belép az ajtón, mellén egy ezüst érem, megáll, botjára támaszkodva körülnéz. Megpillantja Juliskát):* Juliskám! *(Egyik kezét ölelésre tárja.)*

Juliska *(Elébe fut):* Pistám!

Bükkösné *(Felemeli szemét s Pistát észre veszi):* Fíjam, egyetlen drága gyermekem!

Pista: *(Sántítva anyjához megy és átöleli.)* Anyám...! Istenem milyen boldog vagyok, hogy megin láthatlak benneteket. Ah, ha ezt tudom, hogy így együtt találhatlak benneteket, efelejtettem vóna talán még

azt is, hogy a lábam evan lüve. Talán még futnyi is tudtam vóna. Hazagyüttem, hogy sebem begyógyujjon, hogy aztán megin mehessek a harctérre, de ugy érzem, hogy má semmi bajom sincs. Akár má mehetnék vissza Szerbijába. Anyám, kedves jó anyám! Ugye meggyógyul? Ah, hogy ne gyógyúna meg, mikor illen áldott angyali lélek ápózza.

Bükkösné *(Örömben sir.):* Ugy, ugy fíjam.

Pista *(Juliskához):* Juliskám! Egyetlen drága angyalom, nem is kérdezlek most má, mer ugy is tudom, hogy szeretsz még. Mer ha nem szeretnél, akkor nem ápótd vóna az én kedves anyámat. *(Juliskát megöleli.)* Ugye szeretsz?

Juliska: Szeretlek Pistám! Iszen megmontam, hogy nem felejték el. *(Pista mellére hajtja fejét.)*

III. JELENET.

Előbbiek és a bíró.

Bíró *(Kívül):* Ide szokott jární. Biztosan megin enné a vén asszonyná lesz, hanem akkor... jaj neki! *(belép)* Hah! *(Hirtelen megáll.)*

Juliska: } Jaj Istenem!

Bükkösné: }

Bíró: Szégyent hoztál az én öreg fejemre, de most meghasz! *(Juliska felé rohan.)*

Pista *(A bíró elé áll):* Bíró uram!

Bíró: Fére az utambül átkozott, nyomorútt lélek! *(Juliska felé tör, Pista nem enged, kettőjük közt dulakodás támadt.)*

Pista: *(Egy darabig hátrál, végre azonban dühbe jön s ellöki a bírót.)*

Bíró: Ah! *(Megtántorodik, szívéhez kap, elesik, szivgörcsben vonaglik.)*

Juliska: Jaj Istenem!... *(Elájul, Bükkösné ágyára dül, arccal kifelé.)*

Bükkösné: Ah ne hagyj el Istenem, szent Atyám! *(Ágyában felemelkedik, Juliskát ébreszteni akarja, de erejét veszti és meghal.)*

Pista *(Erősen kapkod minden irányban s közben olyan hangokat hallat, mintha fuldokolna. Hol anyjához, hol Juliskához rohan.):* Anyám! Juliskám! Keljtek föl!... Nem haljátok? Én vagyok! *(Rázza őket. Siró hangon.)* Meghaltak! *(Zokog.)* Nem kelnek föl többet! *(Haját tépi, s a bíró felé néz.)* Talán!... Talán... ő talán még él? *(Bíró mellé térdepel.)* Bíró uram! *(Megfogja.)* Az Istenért, maga még él ugye?!... *(Felugrik s az asztalról elveszi a vizes poharat és tartalmát a bíró fejére önti, majd dörzsöli.)* Bíró uram!

Bíró *(Felemeli szempilláit):* Mi történt velem? *(Ismét elalél.)*

Pista: Él!... Hála neked Istenem! *(Ismét bíróhoz fordul és rázza.)* Bíró uram! Kejjen föl és monggya, hogy megbocsát! Ah, csak azt az egy szót monggya ki. Iszen nem készakarva tettem!

Juliska: *(Megmozdul.)*

Pista: Talán!?!... Ah Istenem talán ő is él? *(Juliskához rohan.)* Juliskám! Egyetlenem! Oh kelj föl! Szój hozzám!

Juliska *(Halkan):* Élek.

Pista: Gyere keltsük föl az édes apádat, hogy hadd kérhessek tüle bocsánatot.

Juliska *(Meglátja apját):* Apám! Édes apám! *(Felkel és apjához térdepel.)* Csak még egyszer monggya, hogy megbocsát!

Bíró *(Kinyitja szemét):* Lányom! Sokat vétettem ellened. *(Pistához.)* Ellened is meg anyád ellen is vétettem. Mondd, meg tudsz-e nekem bocsátanyi ebbe az utósó pillanatomba?

Pista: Iszen én vétkeztem maga ellen, nincs is mit megbocsátanom.

Bíró: Ne hidd azt fíjam, hogy miattad halok meg. Az én életem végének az oka az én nagy bünöm. Nézd a kezeimet, millen kékek, a harag előntötte a véremet,

az epém öl meg... Édes gyermekeim! Tegyétek egymáséba kezeiteket! (*Pista és Juliska kezét szorítanak.*) Áldjon meg benneteket a jóságos Isten és legyetek boldogok!

Juliska: Kedves apám! (*Sir.*)

Pista: Istenem, mér is köllött ennek így történni?

Bíró: Mos má nyugottan halok meg, mer tudom, hogy fik megbocsátottatok. (*Bükkösné felé néz.*) Ó már meghalt. Hát tőle majd, oda át kérek bocsánatot. Isten veletek. (*Szünet.*) Ah... má itt van... Istenem, irgalom... (*Rángatózik és meghal.*)

Pista (*Átöleli Juliskát*): Istenem! Milyen boldogok és mégis milyen szerencsétlenek vagyunk.

Vége.

Hősi küzdelmek.

Egy sebesült vitéz elbeszélése után írta Csukorits Sándor. (Folytatás.)

Megkezdődik az üldöző hadjárat, a futó ellenség nyomában vagyunk. Új harci tűz és erős bizalom száll lelkünkbe. Érezzük, hogy győzni fogunk, mert győzni akarunk. Folytonos meneteléssel érjük el Bycha falut, ahol az orosz már beásta magát. De hiába bujik a föld alá, nincs menekülése. Kitérő tüzéségünk szétpusztítja lövészárkait, mi pedig oldalba fogjuk frontját. Menekülne már fedezékeiből, de rémülten látja, hogy elvágtuk az útját s hogy biztos fegyverünk végigkaszál sorain.

De ott van még a gépfegyvere, mely szüntelenül kattog s osztogatja a sebeket. Csakhamar elnémul az is, holtan hanyatlik a földre, aki kezelte. Pihenhet tüzéségünk is, mienk már a diadal. Égnek emelkednek már a muszka kezei, nincs más hátra, mint hogy összeterejük az ellenséget.

Az oroszoknak e drámai gyorsasággal lepergő csatában nagy vesztesége volt. Az elesettek száma nem volt nagy, hiszen a seregnak legnagyobb része megadta magát. Néhány ágyut és egy gépfegyvert is zsákmányoltunk.

E győzelmünk elsősorban tüzéségünk kitérő fedezésének és a körültekintő veze-

Mise alatt az öregek maguk elé néznek, mintha a távolban keresnének valamit, s mikor megint megszólal az orgona s újra felcsendül, de most már férfihangon: „Harmatozzátok egek az igazat“, kezükbe temetik a fejüket... Vajjon mire gondolnak?...

Csillagos az ég. A hold fénye tündérré varázsolja erdőt, mezőt, hol hó takarja a bokrokat és fákat. Az utcák csendesek. Csak az ablakokból csillan elő a fény.

Egy kicsike, de kényelmes meleg szobában, két párnás karosszékekben ül az öreg Úveges Jóska meg a neje. A sarokban az asztalon szép kis karácsonyfa, alatta mindenféle enni, innivaló. Alajos ott ül az édes anyja oldalán s keblére hajtja fejét. Karcsi ott áll a szoba közepén, maga előtt tartja hanyag könnyedséggel hegedűjét, s míg vonójával köröket rajzol a levegőbe, szeméi elmerülnek a tüzes parázsban, mely élénk sárgás-vörös fényt vet a személyekre és a karácsonyfa. Sokáig nézi, aztán áll alá veszi hegedűjét és játszani kezd: halkán, mint a szellemek susogása, majd élénkebben, mint a sziszegő lomb muzsikája, mintha a dal lelépdelne a hurokról, szólal meg: „Csendes Éj! Szentséges Éj!“ Majd abba hagyja, leül édesapja mellé s míg mindnyájan mosolyogva néznek az égő parázsba, távolról, mintha angyalok muzsikája volna, oly andalítóan cseng a fülükbe: „Csendes Éj! Szentséges Éj!“

A Betlehemesek énekelnek. Összenéznek, öröm sugárzik arcukon. Most mindnyájan boldogok.

tésnek érdeme. Legénységünk pedig most is megmutatta, mint már annyiszor, hogy kitérő katona, hogy a tulerővel szemben is megállja a helyét és kivívja a győzelmet, csak a vezetés körül ne legyen hiba.

Nincsen pihenésünk, nincs nyugalomunk, az ellenség nyomain járunk.

Előre fiúk! Ne halljátok a haldoklók halálhörgését, ne révedezzen szemetek a halál mezején, lelketek előtt csak végső célunk, a teljes győzelem lebegjen!

A bychawai csata csak szelid előjátéka volt további küzdelmeinknek. Ezután már mindig nagyobb és nagyobb erővel állottunk szemben.

Egy kis faluhoz érünk. Nem igen veszünk észre benne életet, lakói bizonyára elhagyták a veszedelem e helyét. Velünk szemben a látóhatár erdő zárja el. Itt vár reánk az orosz sereg. Csak úgy hullámszik a tömege, nem nehéz kitalálni, hogy sokkal nagyobb a mienknél. De vajjon ereje és kitartása is nagyobb lesz-e?

Mi kezdjük meg a támadást. Nem török meg ereje. Keményen tartja magát. Egész nap, szakadatlanul tart a heves harc, ötször ismételjük meg a támadást s mire nyugvóra száll a nap, megbomlik az ellenség rendje.

Megmozdul a csendes kis falu is, házaiból golyók repülnek felénk, hullanak a tréningre. Nemcsak többszörös túlerővel állunk szemben, hanem a polgári elem alattomos támadását is ki kell állnunk.

Már csak a nap bucsuzó sugarai látszanak az ég peremén s mire rátelepszik az esti homály a tájra, az erdőn túl menekül az orosz.

Még csak egy kis számadásunk van a falu lakóival. Huszáraink kapják a megbízást, hogy szedjék egy csoportba a lövöldözőket. Elvették méltó büntetésüket.

Elcsendesedik a nagy küzdelem színtere, megpihenünk. A sötét éjszakába rémesen világítanak a faluból feltörő lángok.

A testet-lelket agyoncsigázó harc után sem száll szememre a boldogító álom. Elvonulnak lelkem előtt a véres küzdelemnek egyes mozzanata. S megjelenik előttem a könnyelműségnek egy áldozata. Amilyen jó az orosz tüzéség, olyan rosszul löv sokszor az olasz gyalogság. Golyói sokszor ártatlanul röpködnek fejük felett tisztos magasságban. Eszrevette ezt egy magyar bajtársam s örömeben kezével integetett, hogymilyen magasan szállnak az orosz golyók, de homlokába furódott. Ahol a halál minden pillanatban leskelődik ránk, nem jó tréfálni vele.

Folytonos támadás és védekezés között törünk magunknak utat Lublin felé. Már hat nagyobb csatában volt részünk, de legvéresebb ütközetünk egy major mellett volt. Mire mi ide értünk, az orosz már előre elkészített erős fedezékekben, lövészárkokban foglalt helyet. Nagy küzdelmünkbe, nem kis áldozatunkba került, míg kikergelhetjük előnyös helyzetéből. Ez a harc követelte kapitányunk életét is.

Ezredünk eddigi harcaiban megmutatta, hogy halált megvető bátorsággal küzd minden katonája s hogy az ellenségnek sokkal nagyobb erejével szemben is meg tudja szerezni a győzelem dicsőségét. Napokon keresztül voltunk a legnagyobb tűzben, csoda-e, hogy midőn megritkult soraink olyan tulnyomó erővel találkoztak, amellyel lehetetlen volt felvonnunk a küzdelmet, indokolt visszavonulásról kellett gondoskodnia a vezetőségünknek? De ez a visszavonulás is nem egy győzelmet szerzett seregünknek. A San folyó tanu rá, hogy milyen küzdelemmel vetettük át a másik partjára az oroszoknak sokkal nagyobb seregét. Ekkor felváltottak bennünket. Mi huszonnyolc óráig gyalogoltunk egyfolytában a térdig érő sárban, amíg Sandomirig nem értünk. Itt átkeltünk a Visztulán és folytonos meneteléssel kergettük magunk előtt az oroszokat Ivangorod felé.

Egy helyen újra nagyobb ellenséges erővel volt összecsapásunk. Egy szélmalom jó

szolgálatot tett az oroszoknak, míg én egy társammal a legnagyobb golyózápokban oda nem kusztam s fel nem gyújtottam. A csata a mi javunkra dönt el s az ellenség tovább volt kénytelen menekülni.

De mi sem ismerjük a fáradságot, pihenés nélkül kergetjük magunk előtt. Egy pataknál néhány orosz holttestre bukkanunk. Mi küldte őket a másvilágra? Semmi sebesülést sem találunk rajtuk. Egy fedezékben egy társunkra akadunk. Mozdulatlanul ül. Ha nem látnók homlokán a kis sebet, azt gondolhatnók, hogy él még.

Beáll az est. Sűrű köd ereszkedik a tájra. A távolból hallatszik még a menekülő moraja. Majd az is elcsendesül. A IV. zászlóalj pihenőt kap. Lefekszenek a fiúk a nyirkos földre s csakhamar elnyomja őket az édes álom.

Kora hajnalban jelentés jó az ezredeshez: vagy 100 lépésnyire nagyobb orosz csapat fekszik mély álomba merülve. Az ezredes nem szalasztja el a jó alkalmat. Szép csendben bekeríti az oroszokat. Volt itt rémület és kapkodás! Menekülésre gondolni sem lehet. Emelkednek a karok az ég felé, a muszka lövés nélkül megadja magát. 608 legényt, 13 tisztet fogunk el s 7 gépfegyvert zsákmányolunk. A muszkák egykedvűen veszik a dolgot, talán egyik-másik áldotta is a megszabadító álmot.

Ivangorod felé közeledünk már, amidőn az eddigieknél is nagyobb orosz erővel állunk szemben. Este van, de mi bajosan fogjuk álomra hajtani fejünket. Odaát ugyancsak vidáman vannak. Szól a zene, hangjai tisztán hallatszanak hozzánk. Nagyon elbizakodott lehet már az ellenség, majd meglátjuk, hogy a remélt győzelemnek a zenéje nem fejeződik-e be gyászindulóval!

Egész éjjel verjük vissza az orosz támadásait. Tüzéségünk nagyszerűen működik. Hull a muszka, de ha elesik egy, tíz támad a helyére. Egész éjjel tart a harc. Egy kazalnak a védelme alatt küldözgetjük 14 társammal a gyilkos golyót az ellenségre, amidőn észrevesszük, hogy valami 60 lépésnyire tör reánk egy nagyobb csapat. A golyózápokból hatan sértetlenül jutunk el visszavonuló seregünkhöz. A négy napig tartó, szokatlan hévvel folytatott küzdelemben az oroszoknak legalább hatszor nagyobb vesztesége volt, mint nekünk.

A megpróbáltatásnak súlyos napjai következtek ezután. Folytonos támadás és védekezés közben négy napig meneteltünk, míg kijelölt helyünkre, Szulsovára értünk.

Itt kitérő fedezékünk volt. Földbe ásott otthonunkat be is butoroztuk s annyi fárasztó harc után végre ki is pihenhetünk magunkat. Itt új ellenséggel találkoztunk: a kolerával. De ezt is elűztük; municiónk bőven volt: fekete kávé, rum és konyak.

Az orosz nem is mert közeljönni, egy erdő szélén húzta meg magát. Mi azonban itt is megzavartuk a nyugalomát.

(Folytatása következik.)

Hirek.

A német császár hétfőn délelőtt Bécsbe érkezett. Szigorúan bizalmas és tisztán személyes az a látogatás, amelyet Vilmos császár Ferenc József királynál Schönbrunnban tett. Vilmos császár kifejezett kivánságára minden fogadási előkészülettől el kellett tekinteni és így a látogatás kúlsóleg is csupán személyes jellegű volt.

Kitűtetés. Payer Ernő, a 7. honvéd táb. ágyusezred főhadnagya, aki az északi harctéren a háború kezdete óta frontban volt, a múlt hó végén Kowelnél idegcsököt kapott s most az itteni vöröskereszt-kórházban várja gyógyulását. Itt kapta most a hadsereg főparancsnoki dicséretet, a bronz vitézségi érmet a szignum laudisz és a III.

oszt. érdemkereszt mellé. A többszörösen kitüntetett fiatal hőst, lapunk barátjának fiát, ez alkalomból szívesen üdvözljük.

Személyi hírek. Fetsér Antal megyéspüspökünk néhány napot Szanyban töltött s onnan csütörtökön tér vissza. — Kálmán Ernő dr. városi aljegyző, aki a kárpáti harcokban súlyosan megsebesült, már annyira fölépült, hogy a St. Johann-i szanatóriumban mankóra támaszkodva már föl-alá járhat. Nemsokára fürdőre utazik s közben néhány napra Sopronba is ellátogat.

A király elismerése a tisztviselőknek. A király Sándor János belügyminiszterhez intézett kéziratában a vármegyei, a városi és községi tisztviselőknek a háború folyamán hagyományos hűséggel, a kötelességteljesítésre határán túl megfeszített tevékenységgel és odaadó buzgósággal teljesített rendkívül eredményes szolgálatukért a legteljesebb megelégedését és köszönetét fejezte ki és felhatalmazta a minisztert elismerésnek megfelelő közzétételére.

Primícia. Tihanyi Márk, szt. benedekrendi tanár, akit megéspüspökünk a napokban szentelt föl, december hó 8-án mondja első szent miséjét a szt. benedekrendi templomban.

Szentgyakorlatok. Főt. Feichtinger Mátyás lelkiigazgató ur 1915. december hó 5-én este 7 órakor, 6 és 7-én este 8 órakor szent gyakorlatokat fog tartani férfiak részére a Férfiak-Mária-Kongregációjának Kápolnájában. (Uj-utca 29.) A férfiak nagyszámú részvételét kéri tisztelettel a Férfiak-Mária-Kongregációja.

Eljegyzés. Miller Antal főgimnáziumi tanár, Esterházy hercegi udvari nevelő eljegyezte Hollé Arankát, a kismartoni gyógyszerész leányát.

Hősi halál. Strommer Ignác hadapród jelölt, Strommer Viktorin bencés tanár öccse az olasz harctéren srpneltől találva csapata élén hősi halált halt.

Pozsonyi püspökség. Jóllehet azt a hirt, hogy Pozsony külön püspökséget kap, alaptalannak nyilvánították, mégis igaz, hogy a megfelelő hatóságok foglalkoznak oly terv megvalósításával, hogy Pozsony székhelye legyen egy felszentelt püspöknek, aki az esztergomi érseknek püspöki helynöke lenne, mint például Nagyszombatban. Hogy a kinevezendő helynök személye a mostan nagyprépostnak kinevezett Kopernicky prelátussal ugyanaz lesz, az nem valószínű.

Halálesetek. Haemrich Alajos, a dómtemplom évtizedeken át volt kötelességtudó buzgó karmestere, rövid szenvedés után élete 74. évében, hétfőn, nov. hó 29. elhunyt. Az elhunyt karmester Bécsből telepedett meg városunkban és itt töltötte életének java részét. — Özv. Machatsék Mór, a rohanci takarékpénztár nyug. pénztárosa, Machatsék Alfréd soproni posta és távirtda főtiszt édesatyja 80 éves korában csendesesen elhunyt. Kedden délelőtt temették nagy részvét mellett. — Proszvimer Sándor dr. ügyvéd, a Soproni takarékpénztár ügyésze, városi th. biz. tag 65 éves korában, tifuszban meghalt. Szerdán temették az evang. temetőben városunk vezetőinek, a különféle hivatalok és intézetek képviselőinek nagy részvétele mellett.

A városi tanács előkészítő ülése szombaton, délelőtt 9 órakor lesz. A pénzügyi és középítési bizottságok csütörtökön tartanak ülést, amelyen a december 9-iki közgyűlés tárgyait készítik elő. Ez alkalommal nyilatkozik e bizottság a soproni pusztá bérbeadásáról is.

A Frankenburg irodalmi kör decemberi közgyűlésén Dóczi Lajos bárót és Gyóni Gézát disztagjaivá fogja megválasztani.

A soproni kath. konvent szerdán, f. hó 1-én ülést tartott, amelyen a költségvetést tárgyalták, az alapítványokra vonatkozóan határoztak és a szüretéről és a pincegazdaságról jelentettek.

A „Katholikus Kör“ vasárnapi Teasztélya szép számu, előkelő közönséget vonzott és minden tekintetben fényes eredménnyel járt. A program elsődrendű volt s a sebesült katonáink javára befolyt összeg is tekintélyes. A 11. Landwehr-ezred zenekara nyitotta meg és fejezte be a műsort, majd e kedélyes teázáshoz is ők nyújtották a lelki táplálékot. Játékuk annál inkább tetszett, mert több magyar darabbal kedveskedtek. A megnyitó zenei szám után Matusz György tanár lépett a pódiumra és magas szárnyalású ünnepi szónoklatával gyönyörködtetett. A harmadik szám Wamser Ferenc művészi gordonkajátéka volt Wurdits Antal hasonló színvonalú zongorakisérével. Majd egy eddig ismeretlen énekesnő: Blascán Viktorné, brennbergi bányaigazgató neje ragadta magával a közönséget. Tarnay, Hetényi és Xasób hatásos dalainak mélyen átértett művészi előadása után, több német szövegű, idegen szerzeményt énekelt magas foku iskolázottságról tenuskodó művészi tudással. A kíséretet dr. Vellanschitz Viktorné látta el a nálá megszokott precizitással. Rendkívüli nagy sikert aratott Grész Ödön tanár is, akiről a legdicséretesebb információk hangzottak már előzetesen. A magyar népdalnak elsődrendű interpretora a cimbalmon, pianói és pianissimói gyöngy-sor tisztaságával peregnek. Ugy az énekesnőt, mint a tanár urat szívesen fogjuk mindig hallani. Az est sikerére büszke lehet a rendezőség, különösen Fivaldszky László postatanácsos, aki nevével együtt rendkívül sokat fáradozott. Sopron társadalmának java gyűlt össze a kör nagytermében, hogy obulusát áldozza harcoló testvéreinkért. A megjelentek sorában ott voltak többek közt: Dr. Szilvássy Mártonné urnő, Dr. Baán Endre főispán, Hajas Antal alispán, Lóskay Gábor tábornagy, Schneider Gábor törvényszéki elnök, Kelényi Géza postaigazgató. Dr. Töpler Kálmán polgármester, Dr. Zergényi Jenő, Stengl Antal tanácselnök, Dr. Heimler Károly rendőrfőkapitány, Popini Nándor az o. m. bank főnöke, Dr. Barca Rotter Béla ügyész és még sokan városunk vezető köreiből. A jótékony célra jóval több, mint 500 K folyt be. Az adományok kimutatását legközelebb hozzuk.

Követésre méltó. A helybeli állami polgári fiúiskola tanulóifjúsága, amely a hadsegélyezési mozgalmak terén már többször kitud, buzgalmának és áldozatkészségének újabb fényes tanujelét adta. Különös elismerés és hála illeti, hogy a katonák karácsonyára 1001 K 08 f-t gyűjtött, ami annál dicséretesebb jelenség, mert a tanulók legnagyobb része szegény szülők gyermeke. De nem kisebb elismerés illeti a tanári kart, amely a tanítványokat ily áldozatkész hazafiságra buzdítja és neveli.

A bécsi dombon levő rodli pályálya megnyitott. Hétköznapi belépődíj 10, vasárnapi 20 fillér. Rodli használati 1 K.

Sopronkövesd. A hadikölcsön jegyzéséből a mi községünk is kivette részét. A III-ik hadikölcsönre 98.000 koronát tesz ki a jegyzett összeg, amelyből Otocska Géza nagybérlő 50 ezret jegyzett, a többi kisemberektől jött össze. — A katonák karácsonyi szeretetadományára 40 koronát gyűjtöttünk az iskolásgyermekek körében. — Most küldtük el az első 50 pár szalmabocskort az esztergomi 26. gyalogezred címére.

A görög tavaszi ünnepély főpróbája pénteken este 6 órakor lesz. A rendezőség ezúton is kéri a t. hölgyeket, hogy azon pontosan jelenjenek meg. Belépő jegyek a színházi pénztárnál kaphatók.

Románia 30 millió márka értékű lisztet adott el. A romániai malmok szindikátusa — mint a „Frankfurter Zeitung“-nak Berlinből táviratozzák — nagymennyiségű búzaliszt szállítására kötött szerződést a német birodalommal és a magyar és osztrák monarchiával. 900.000 zsák búzaliszt szállításáról van szó, a melyet Románia a legközelebbi hónapokban fog teljesíteni. A megvásárolt román liszt értékét 30 millió márkára becsülik.

A kath. nevelésért. Dr. Mohl Antal, szerbiai v. püspök, nagyprépost 4000 K-ás alapítványt tett azzal a rendeltetéssel, hogy a tőke kamataiból minden esztendőben Ujlaki István dőri plébánosnak „Jézus Szentséges Szívének Országá“ című imakönyvét osszák ki a győri katolikus önkormányzati iskolák tanulói között.

Örökimádás című hitbuzgalmi havi folyóirat legújabb száma rendkívül dúsz és érdekes tartalommal jelent meg. E valóban életrevaló folyóirat a Központi Oltáregyesület (Budapest, IV. ker., Üllői-ut 77.) kiadásában jelenik meg s előfizetési ára egy évre csak 3 korona. Ajánljuk t. előfizetőink pártfogásába.

ELVBARÁTAINKHOZ! Kérjük kath. társadalmunkat, hogy minden nyilvános helyiségben: kaszinóban, egyesületben, kávéházban, étteremben, dohánytözsdékben, fodrásznál :: követeljük az „ÚJ ÉLET“-et. ::

Itthonmaradottaknak Hadbavonultaknak Sebesülteknek

nagyon alkalmas az **Egresits Erzsébet** által irt horvát nyelvű ének- és imakönyv. A könyv tartalmaz 63 éneket és imát, szintúgy litániákat különféle háborus alkalmakra. Ezen keménykötésű könyv egyúttal becses emlékül is szolgál.

SPOMINAK

na 1914. i 1915. leto kad je vas svit
va oruzju i strašnom boju stal.

*
JACKE

na duhovno batrenje našega ljuctva,
spisane kroz

Elisabetu Egresits
iz Koljnofa.

Četerta izdanje.

Ára 50 fill. Vidéken portóval 60 fill.

Megrendelhető utánvétellel vagy a pénz előzetes beküldése mellett:

PIRI ÉS SZÉKELY-cégnél
Sopron, Ferenc József-tér 5. sz.

	<h1>TÖPFL ANTAL</h1> <p>diszletfestő és mázoló</p> <p>Szélmalom-utca 6. SOPRON. Rákóczy-utca 17.</p> <p>Elvállal minden e szakmába vágó munkálatokat, mint templomfestéseket stb. minden kivitelben, a legegyszerűbbtől a legfinomabb és művészies kivitelig. Kívánatra tervrajz és költségvetés.</p>	
--	--	--